

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kestävämpää ja kilpailukykyisempää EU:n vesiviljelyä koskevat strategiset suuntaviivat vuosiksi 2021–2030”

(COM(2021) 236 final)

(2021/C 517/16)

Esittelijä: **Anastasis YIAPANIS**

Lausuntopyyntö	Euroopan komissio, 31.5.2021
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artikla
Vastaava jaosto	”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö”
Hyväksyminen jaostossa	9.9.2021
Hyväksyminen täysistunnossa	22.9.2021
Täysistunnon nro	563
Äänestystulos	
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	233/2/6

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK kannattaa kaikkia Euroopan komission toimia ja aloitteita, joilla vesiviljelyalaa autetaan kasvamaan ja kehittymään kestäväpohjaisemmaksi. Niistä huolimatta EU:n vesiviljelyalan kasvupotentiaalia ei ole pystytty kokonaan hyödyntämään. ETSK on huolissaan siitä, että 65 prosenttia Euroopassa kulutettavista vesiviljelytuotteista on tuontituotteita ⁽¹⁾.

1.2 Kuluttajien valinnat ovat kehittyneet kohti yhä enemmän ravitsemukseen keskittyvää elämäntapaa, jossa kala ja vesiviljelytuotteet ovat tärkeällä sijalla. Tämä edustaa alalle merkittäviä kasvun mahdollisuuksia mutta myös vastuuta EU:n tulevasta elintarviketurvasta. Turvallisten, terveellisten ja kestäväpohjaisten elintarvikkeiden varmistaminen EU:ssa olisi otettava yhdeksi tärkeimmistä tavoitteista.

1.3 Alan tuotantokapasiteetin ja kannattavuuden parantamiseksi tarvitaan Euroopan komission ja jäsenvaltioiden välisiä koordinoituja toimia. Hallinnollisia menettelyjä on yksinkertaistettava välittömästi, ja lisäksi tarvitaan tiukat ympäristövaatimukset ekosysteemien ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi sekä veden laadun parantamiseksi. ETSK kannattaa komission ehdotusta perustaa kaikkiin jäsenvaltioihin keskitetty järjestelmä vesiviljelylupia varten.

1.4 ETSK katsoo, että on löydettävä sopiva tasapaino maapallon biodiversiteetin suojelun ja välttämättömän elintarviketuotannon vaatimusten välillä ottaen huomioon sosiaaliset vaikutukset, terveelliset elintavat ja ympäristönsuojelu. Meri- ja sisävesiä olisi hoidettava ja suojeltava samalla kun edistetään kestävää vesiviljelyä, jolla turvataan EU:n väestön ruokahuolto.

1.5 Yksi merkittävä este alan kehitykselle on käytettävissä olevan tilan niukkuus. ETSK katsoo, että vesiviljelylaitosten kehittämistä on jatkettava eri puolilla unionia etenkin niillä rannikko- ja maaseutualueilla, mihin muu elinkeinotoiminta ei sovellu. ETSK kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön koordinoituja aluesuunnitteluhankkeita, myös merialueiden tasolla, kunnostamaan hylättyjä vesiviljelylaitoksia ja luomaan massadataan perustuvia analyysijärjestelmiä.

1.6 ETSK uskoo, että työmarkkinaosapuolten ja asiaankuuluvien kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden osallistuminen alan tulevaan kehittämisstrategiaan luo lisäarvoa unionille. Ne voivat tarjota sekä huippuasiantuntemusta että erinomaisia viestinnän mahdollisuuksia.

⁽¹⁾ https://www.eumofa.eu/documents/20178/415635/EN_The+EU+fish+market_2020.pdf

1.7 ETSK katsoo, että arvoketjuihin kuuluvien eri sidosryhmien välisen suhteen on oltava eettisellä pohjalla. Pk-yritysten ja startup-yritysten kasvua, laadukkaiden työpaikkojen tarjoamista ja uusien, kestäväpohjaisten talousmallien luomista on tuettava kaikin tavoin. Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksissa olisi voitava hyödyntää rahoitusvälineitä, joihin sisältyy pitkän aikavälin sitoumuksia.

1.8 Alalla ilmenevään korkean osaamistason työvoiman tarpeeseen voidaan vastata yleissivistävien ja ammatillisten koulutusohjelmien avulla. Tähän liittyviä vesiviljelyalan ehdotuspyyntöjä voidaan rahoittaa Euroopan sosiaalirahastosta.

1.9 Merkintävaatimuksilla on hyvin tärkeä merkitys kuluttajille suunnatussa, vesiviljelytuotteiden laatua käsittelevässä tiedotuksessa. Eurooppalaisille olisi annettava luotettavaa tietoa erityisesti tuotteista, jotka ovat peräisin sellaisista maista, missä lainsäädäntökehys on suppea tai olematon. Kaikille sisämarkkinoilla oleville tuotteille olisi asetettava jäljitettävyysovaatimukset, jotka johtavat taaksepäin aina kasvattamoihin asti. Lopullisena tavoitteena pitäisi olla 100-prosenttisesti tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla.

1.10 Tiedotus alan toteuttamista ponnisteluista ja saavutetusta edistyksestä ympäristö- ja ilmastoasioissa on hyvin tärkeää, jotta varmistetaan yhteiskunnan hyväksyntä ja kuluttajat tietävät, millaisia toimia ollaan toteuttamassa. Tällä alalla, jolla on hyvät mahdollisuudet pienentää ympäristöjalanjälkeään, tarvitaan kiireellisesti jätehuoltojärjestelmiä. Ala tarjoaa myös huomattavan potentiaalin kiertotalouteen siirtymiseen ja uusiutuvien vesivarojen hyödyntämiseen sekä samalla energiankulutuksen pienentämiseen ja hiilidioksidipäästöjen alentamiseen.

1.11 Tarvitaan nopeita ja laajamittaisia julkisia ja yksityisiä investointeja erityisesti tutkimus- ja kehitystoimintaan. Komission olisi tiedotettava kaikista asiaankuuluvista käytettävissä olevista EU:n rahoitusvaroista ja kumppanuusmahdollisuuksista työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden verkostojen kautta, jotta voitaisiin viime kädessä saavuttaa kaikki tuottajat ja erityisesti pk-yritykset.

1.12 ETSK kannattaa ja tukee ehdotusta perustaa EU:n vesiviljelyn tukimekanismi ja siihen liittyvä verkkoalusta ja katsoo, että Euroopan tasolla tarvittaisiin kiireellisesti vesiviljelyn kasvustrategia, joka tukisi alan potentiaalia.

2. Tausta

2.1 Yhdistyneiden kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) mukaan maapallon väkiluku voi kasvaa yli kahdella miljardilla nykyisestä eli 9,15 miljardiin vuoteen 2050 mennessä. Tulot kasvavat sitäkin nopeammin. FAO ennakoii, että kasvavaan kysyntään vastaamiseksi maapallolla on 60 prosenttia enemmän maataloustuotantoa vuonna 2050 kuin vuonna 2005 ⁽²⁾. Vesiviljelyalalla on kasvupotentiaalia ja mahdollisuudet täyttää suuri osa tästä kysynnästä, ja se lievittäisi näin osaltaan maatalouteen kohdistuvaa painetta.

2.2 Vesiviljelytuotantoa harjoitetaan eniten Aasian maissa: niiden osuus on ollut noin 89 prosenttia viimeisten kahden vuosikymmenen aikana ⁽³⁾. EU:ssa vesiviljelyn tuotantomenetelmät vaihtelevat perinteisistä säiliöistä ja altaista avomerellä käytettäviin hakeihin ja säiliöihin tai vesikiertojärjestelmiin. Ala työllistää suoraan yli 74 000 henkilöä yli 12 000 yrityksessä ⁽⁴⁾.

2.3 EU on maailman toiseksi suurin kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppakumppani Kiinan jälkeen. EU on nettotuojaa, ja sen kauppataase oli 21 miljardia euroa alijäämäinen vuonna 2019. EU:n vesiviljelytuotanto kattaa uusimpien lukujen mukaan vain 1,15 prosenttia maailman kokonaistuotannosta ⁽⁵⁾. Vuonna 2017 tehdyn Eurobarometri-kyselyn ⁽⁶⁾ mukaan valtaosa EU:n kansalaisista kuluttaa kalaa ja äyriäisiä vähintään kerran kuukaudessa, ja iäkkäämmät kuluttajat syövät niitä useammin.

2.4 Euroopan komission antama tiedonanto kestävämpää ja kilpailukykyisempää EU:n vesiviljelyä koskevista strategisista suuntaviivoista ⁽⁷⁾ tarjoaa erittäin kattavan analyysin vesiviljelyalan nykytilanteesta ja sisältää monia päteviä toimintatapoja alan kestävyuden ja kilpailukykyyn parantamiseksi. EU on selkeästi sitoutunut Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja Pellolta pöytään -ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen.

⁽²⁾ http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/esag/docs/AT2050_revision_summary.pdf

⁽³⁾ Expert Working Group on Economic Report of EU aquaculture sector.

⁽⁴⁾ https://stecf.jrc.ec.europa.eu/reports/economic/-/asset_publisher/d71e/document/id/2871698

⁽⁵⁾ https://www.eumofa.eu/documents/20178/415635/EN_The+EU+fish+market_2020.pdf

⁽⁶⁾ Special Eurobarometer 450: EU consumer habits regarding fishery and aquaculture products.

⁽⁷⁾ Kestävämpää ja kilpailukykyisempää EU:n vesiviljelyä koskevat strategiset suuntaviivat vuosiksi 2021–2030.

3. Yleistä

3.1 Kala ja muut vedestä saatavat tuotteet ovat ravintoarvoltaan erinomaisia ja erittäin suositeltavia hyvän terveyden säilyttämiseksi. Korkealaatuisten, kestäväpohjaisten ja terveellisten tuotteiden kysyntä ja niitä koskevat odotukset ovat kasvaneet kuluttajien keskuudessa. EU:n vesiviljelytuotteiden erinomainen laatu on edelleen merkittävä kilpailuetu. Alan koko kasvupotentiaalia ei kuitenkaan hyödynnetä, ja sen prosenttiosuus maailmanlaajuisesta tuotannosta on supistumassa muihin maanosiin verrattuna.

3.2 ETSK katsoo, että EU:n vesiviljelyalan olisi tuotettava paljon enemmän tuotteita sisämarkkinoiden kysyntään vastaamiseksi. On uskomatonta, että 65 prosenttia Euroopassa kulutettavista vesiviljelytuotteista on edelleen tuontituotteita. Euroopan unioni vaarantaa nykyinen elintarviketurvansa. ETSK on jo aiemmin todennut näin: "Euroopan unionin ulkomaankaupan taseen epätasapaino kala- ja äyriäistuotteissa ei ole hyväksyttävä taloudellisesta näkökulmasta, koska se johtaa kauppataaseen alijäämään, eikä yhteiskunnallisesta näkökulmasta, koska työllisyysmahdollisuudet jäävät hyödyntämättä." ⁽⁸⁾ ETSK on hyvin pettynyt siihen, että viisi vuotta myöhemmin tilanne on sama eikä odotettuja tuloksia ole saavutettu.

3.3 Sisävesillä harjoitettavan vesiviljelyn kasvupotentiaali on huomattavan suuri. Allasviljely on kiistatta ympäristöystävällisin makeanveden vesiviljelymenetelmä, mutta sen tuottavuus on alhainen. EU:lla on kuitenkin riittävästi käytännön kokemusta allas- ja tehoviljelyn hallinnoimiseksi täysin ympäristö- ja ilmastovaatimusten mukaisesti ja noudattaen samalla kiertotalousperiaatteita. On varmistettava, että ilmastovaatimusten mukainen teknologia sisällytetään kokonaisuudessaan vihreiden investointien luokitusjärjestelmään keskeytyksettömän rahoituksen turvaamiseksi. Lisäksi elintarvikkeiden jalostuksen kehittäminen sekä vertikaalisesti että horisontaalisesti, uudet lajit mukaan luettuina, on tärkeää lisäarvon, kuluttajien hyväksynnän, työllisyyden ja ruoka- ja jätekierron parantamiseksi.

3.4 Ruoan kysynnän kasvuun tulevana vuosina on vastattava kestäväpohjaisilla hankkeilla, jotka samalla tarjoavat laadukkaita elintarvikkeita ja suojelevat ympäristöä. EU on edelläkävijä kestävä kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanossa, ja ETSK katsoo, että tämä on oikea tie edetä. Vesiviljelyalalla on erittäin suuri merkitys YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta: erityisen merkittäviä ovat tavoite 2 "poistaa nälkä, saavuttaa ruokaturva, parantaa ravitsemusta ja edistää kestävä maataloutta", tavoite 12 "varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys" ja tavoite 15 "suojella maakosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestävä käyttöä".

3.5 ETSK katsoo, että alalla on suuri potentiaali kiertotalouteen siirtymiseen ja uusiutuvien vesivarojen hyödyntämiseen ja samalla energiankulutuksen pienentämiseen ja hiilidioksidipäästöjen alentamiseen. Tiedotus alan toteuttamista ponnisteluista ja saavutetusta edistyksestä ympäristö- ja ilmastotavoitteissa on hyvin tärkeää, jotta varmistetaan yhteiskunnan tuki alan tulevalle kasvulle sekä kuluttajakysynnän jatkuminen.

3.6 Kansalaisten odotukset ovat muuttuneet kohti ravintoarvoiltaan rikkaampaa ruokavaliota, jossa kala ja vesiviljelytuotteet kuuluvat suosituimpiin tuotteisiin ⁽⁹⁾. Toisaalta ruoantuotantoon liittyy huomattava ympäristöjalanjälki ja korkeat kustannukset. On selvää, että asioiden jatkamista entiseen tapaan ei voida pitää kestävä ratkaisuna, vaan on kehitettävä uusia talousmalleja.

3.7 Edellä mainitun raportin mukaan on olemassa vain yksi tapa saada huomattavasti enemmän ruokaa ja biomassaa valtameristä: se on sellaisten kalojen ja äyriäisten pyytäminen, jotka ovat keskimäärin alemmalla ravintotasolla kuin nykyisin. Meriviljelyllä vaikuttaa olevan suurimmat mahdollisuudet tähän. Se merkitsisi tosiasiaa uudenlaista liiketoimintamallia, jossa keskitytään sellaisten lajien pyytämiseen, joita ei tällä hetkellä pyydetä laisinkaan tai pyydetään vain hyvin vähän.

3.8 Nilviäiset ja levät ovat tärkeässä asemassa, sillä ne ovat ravintoketjussa alimpana ja ottavat ravintonsa suoraan vedestä. Leviä viljellään ja syödään laajamittaisesti monissa Aasian maissa, mutta EU:ssa niitä voidaan pitää uusina tuotteina, ja vain osaa viljellään menestyksekkäästi. Levät eivät ole kaloripitoisia, mutta niissä on runsaasti kuituja, joilla on monenlaisia terveyshyötyjä. ETSK on tyytyväinen Euroopan komission aikomukseen laatia erityinen aloite levien kulutuksen tukemiseksi.

3.9 ETSK katsoo, että alan kilpailukykyä voidaan parantaa suuresti ja samalla luoda laadukkaita työpaikkoja unionin rannikko- ja maaseutualueille, missä muun elinkeinotoiminnan kehittäminen on melko hankalaa. Komitean mukaan tulevien sosiaalinenormien kehittäminen, kunnollisten työolojen varmistaminen ja kohtuuttomien käytäntöjen lopettaminen ovat erittäin tärkeitä asioita työpaikkojen luomista koskevien valmiuksien mutta myös toimitusketjujen kannalta. Elintarviketurvan toteutuminen edellyttää tasapainoa kestävä kehityksen kolmen ulottuvuuden eli ympäristöön liittyvien, sosiaalisten ja taloudellisten näkökohtien välillä.

⁽⁸⁾ ETSK:n lausunto Kestävyysajattelun mukaisen vesiviljelyn esteiden poistaminen Euroopasta (EUVL C 34, 2.2.2017, s. 73).

⁽⁹⁾ Science Advice for Policy by European Academies – Food from the Oceans.

4. Erityistä

4.1 Vesiviljelyalan hallinnointi kuuluu Euroopan komission ja jäsenvaltioiden jaetun toimivallan piiriin, joten alan kestävyys ja kannattavuuden parantamiseksi tarvitaan koordinoituja toimia. Tämä merkitsee hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistamista ja saumatonta yhteistyötä komission sekä valtio- ja aluetason julkishallinnon välillä. Tarpeettomien, pitkällisten hallinnollisten rasitusten vähentämisen lisäksi alalla on otettava käyttöön tiukat ympäristövaatimukset ekosysteemien ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi sekä veden laadun parantamiseksi.

4.2 ETSK on jo aiemmin todennut seuraavaa: "Keskeisenä syynä vesiviljelyn harjoittamista koskeviin hitaisiin hallinnollisiin menettelyihin ja vesiviljelyn sijoituspaikkojen puuttumiseen on jäsenvaltioiden ja niiden alueiden viranomaisten toimesta tapahtuva Euroopan unionin ympäristösäännösten monimutkainen täytäntöönpano. Tämä pätee etenkin vesipuitedirektiiviin, meristrategiapuitedirektiiviin ja Natura 2000 -verkostoa koskeviin direktiiveihin. Tämä tilanne johtaa vaatimuksiin, jotka ovat vesiviljely-yrityksille taloudellisesti liian raskaita ja jotka – paradoksaalista kyllä – eivät takaa parempaa ympäristönsuojelua." ⁽¹⁰⁾

4.3 ETSK kannattaa komission ehdotusta perustaa kaikkiin jäsenvaltioihin keskitetty järjestelmä vesiviljelylupia varten. Se lyhentäisi huomattavasti nykyisiä, kohtuuttoman pitkällisiä lupaprosesseja.

4.4 Riittävän sekä yksityisen että julkisen rahoituksen saaminen kestävää vesiviljelyä koskeville aloitteille on erittäin tärkeää. ETSK katsoo, että komission olisi tiedotettava kaikista asiaankuuluvista saatavilla olevista EU:n varoista työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden verkostojen kautta, jotta tieto tavoittaisi kaikki tuottajat ja erityisesti pk-yritykset. Startup-yritysten kasvua ja laadukkaiden työpaikkojen luomista niihin sekä uusia julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia on tuettava rahoitusvälinein, joihin sisältyy pitkän aikavälin sitoumuksia. ETSK katsoo myös, että tuottajien, vähittäismyyjien ja muiden sidosryhmien välisten suhteiden on oltava eettisellä pohjalla kaikissa jalostus-, käsittely- ja jakeluvaiheissa, jotta voidaan varmistaa pientuottajien pääsy markkinoille ja lopettaa epäreilut käytännöt.

4.5 Nopeat ja laaja-alaiset investoinnit tutkimukseen ja kehitykseen ovat tarpeen alalle, joka haluaa kasvaa ja joka pystyy tuottamaan sekä terveellistä että kestävyysajattelun mukaista ruokaa. EU:n on laadittava vesiviljelyn kasvustrategia, joka tukee alan potentiaalia. EU:n tarjoamista rahoitusmahdollisuuksista tiedottaminen tuottajille on erittäin tärkeää alalla, joka koostuu pääasiassa pk-yrityksistä.

4.6 ETSK katsoo, että sisämarkkinat pystyisivät vastaanottamaan vähintään kolme kertaa nykyisen tuotantokapasiteetin. Turvallisten, terveellisten ja kestäväpohjaisten elintarvikkeiden varmistaminen EU:ssa olisi otettava yhdeksi tärkeimmistä tavoitteista. Kestäväpohjaista vesiviljelyä koskevassa uudessa lähestymistavassa olisi myös otettava huomioon brexitin vaikutus, sillä Yhdistyneen kuningaskunnan ero EU:sta on vaikuttanut huomattavasti Euroopan vesiviljelyalaan.

4.7 ETSK kehottaa Euroopan komissiota varmistamaan, että tuontituotteet noudattavat samoja vaatimuksia ja standardeja, jotka on asetettu paikallisille tuottajille. ETSK on jo aiemmin vaatinut, että viranomaisille olisi annettava valtuudet "edellyttää tuontituotteilta vastaavaa elintarvikeeturvallisuutta kuin eurooppalaisilta tuotteilta, joiden on oltava jäljitettävissä 'tilalta ruokapöytään'" ⁽¹¹⁾. Kaikille sisämarkkinoille saapuville tuotteille olisi asetettava jäljitettävyysovaatimukset, jotka johtavat taaksepäin aina kasvattamoihin asti. Tasapuolisten toimintaedellytysten takaaminen eurooppalaisille tuottajille ja laadukkaiden ja turvallisten tuotteiden tarjoaminen kuluttajille on erittäin tärkeää.

4.8 Merkintävaatimuksilla on hyvin tärkeä merkitys eurooppalaisille kuluttajille suunnatussa, kestäväpohjaisten vesiviljelytuotteiden laatua käsittelevässä tiedotuksessa. EU:n lainsäädäntö tarjoaa oikeudelliset puitteet tasapuolisten toimintaedellytysten tarjoamiselle, mutta sitä ei aina tai kaikilta osin noudateta. Laadunvalvontaa ja merkintätoimintaa on tehostettava, jotta voidaan suojella kuluttajia ja sääntöjä noudattavia yrityksiä sekä jakaa luotettavaa tietoa erityisesti tuotteista, jotka ovat peräisin maista, missä lainsäädäntökehys on suppea tai olematon.

4.9 ETSK katsoo, että komission ja jäsenvaltioiden perimmäisenä tavoitteena olisi oltava 100-prosenttisesti tasapuolisten toimintaedellytysten takaaminen sisämarkkinoilla. Tähän voidaan päästä vain huolehtimalla siitä, että kaikki sisämarkkinoilla kaupan olevat tuotteet noudattavat EU:n vaatimuksia, riippumatta siitä, ovatko ne paikallisia tuotteita vai tuontituotteita. ETSK kehottaa varmistamaan, että tuotteet ovat täysin jäljitettävissä ja noudattavat ympäristö- ja laatuvaatimuksia. ETSK katsoo, että vesiviljelytuotteiden jäljitettävyyys ja toimitusketjun läpinäkyvyys ovat erittäin tärkeitä asioita erityisesti uhanalaisten lajien kohdalla.

⁽¹⁰⁾ ETSK:n lausunto Kestävyysajattelun mukaisen vesiviljelyn esteiden poistaminen Euroopasta (EUVL C 34, 2.2.2017, s. 73).

⁽¹¹⁾ Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto Strategiset suuntaviivat EU:n vesiviljelyalan kestäväksi kehittämiseksi (EUVL C 67, 6.3.2014, s. 150).

4.10 Vesiviljely-yrityksen perustamiseen ja toimintaan liittyvä byrokratia ja korkeat hallinnolliset kustannukset kohdistuvat suhteettoman paljon pk-yrityksiin. Koska valtaosa alan yrityksistä on pk-yrityksiä ja pieniä perheyriä, ETSK kehottaa perustamaan keskitettyjä tiedotuspisteitä kaikkiin jäsenvaltioihin. Niiden tulisi olla täysin digitaalisia ja tarjota reaaliaikaista ja ajantasaista tietoa tuottajille, sijoittajille ja kuluttajille. Lisäksi ETSK katsoo, että olisi perustettava enemmän tuottajaorganisaatioita, sillä ne ovat erittäin tärkeitä alan ja erityisesti pk-yritysten kilpailukykyyn kannalta. ETSK katsoo, että tarvitaan myös erityinen foorumi tukemaan yritystoiminnan jatkamista ja yritysostoja.

4.11 ETSK kehottaa luomaan erityiset kannustinpuutteet, jotka tukevat alaa ja ohjaavat sitä kohti kestävyysajattelua. ETSK katsoo, että olisi kehitettävä välittömästi kestävyysajattelun mukainen kannustinjärjestelmä, joka perustuu kestävä kehityksen tavoitteeseen 14. Verokannustimet kestäväälle vesiviljelytuotannolle voisivat olla toinen harkitsemisen arvoinen vaihtoehto.

4.12 Vesiviljelyalan haasteena on myös tilan saatavuus, sillä se usein kilpailee muiden elinkeinoalojen, kuten telakoiden, uusiutuvien energialähteiden, virkistystoiminnan tai louhinnan, kanssa. Jäsenvaltioiden tulisi ottaa käyttöön koordinoituja aluesuunnitteluhankkeita, myös merialueiden tasolla, kunnostettava hylättyjä vesiviljelylaitoksia ja luotava massadataan perustuvia analyysijärjestelmiä.

4.13 Tiedon keräämisellä ja arvioinnilla voi olla tärkeä rooli alan kehittämisessä, ja ETSK kehottaakin toteuttamaan mahdollisimman nopeasti toimia tämän suhteen. Tulokset riippuvat tarvittavan rahoituksen saatavuudesta ja sekä viranomaisten että yksityisten tahojen suorasta osallistumisesta. Pientuottajien kapasiteettia parantaisivat myös parhaiden käytäntöjen siirtäminen paikallisilta toimintaryhmiltä paikallisille kalatalouden toimintaryhmille sekä paikallisten kalatalouden toimintaryhmien rahoituksen lisääminen.

4.14 Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen ohjelmat voivat auttaa vesiviljelyalan tarpeisiin vastaamisessa, kun samalla parannetaan nuorten tietoisuutta alan työmahdollisuuksista ja urista. ETSK kehottaa myös järjestämään elinikäistä koulutusta kestäväpohjaisista vesiviljelykäytännöistä. Tähän liittyviä ehdotuspyyntöjä voidaan rahoittaa Euroopan sosiaalirahastosta ja järjestää erityisesti vesiviljelyalaa varten.

4.15 Tällä alalla, jolla on hyvät mahdollisuudet pienentää ympäristöjalanjälkeään, tarvitaan kiireellisesti myös jätehuoltojärjestelmiä sekä laadunvalvontaa ja terveyttä ja elintarvikkeiden turvallisuutta koskevia standardeja. Tämä olisi erityisen tärkeää alan tulevan kestävyden kannalta.

4.16 Vesiviljelyalan tukemiseksi seuraavien viiden vuoden aikana toteutettavat toimet ovat ratkaisevan tärkeitä alan tulevaisuuden kannalta, ja niistä riippuu keskeisesti tuontiriippuvuuden aste. ETSK uskoo, että työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden osallistuminen suunnittelu- ja täytäntöönpanoprosesseihin on erittäin tärkeää ja luo lisäarvoa unionille tukemalla kestävää tuotantoa ja alan kilpailukykyä.

4.17 ETSK katsoo, että meri- ja sisävesiä olisi hoidettava ja suojeltava samalla kun edistetään kestävä vesiviljelyä, jolla turvataan EU:n väestön ruokahuolto. On löydettävä sopiva tasapaino maapallon biodiversiteetin suojelun ja välttämättömän elintarviketuotannon vaatimusten välillä ottaen huomioon sosiaaliset vaikutukset, terveelliset elintavat ja ympäristönsuojelu. Vesi, ravinteet, tilan sijainti ja energia ovat tärkeimpiä näkökohtia, joista vesiviljelytilan ekologinen kestävyys riippuu.

4.18 ETSK kannattaa kaikkia Euroopan komission toimia ja aloitteita, joilla vesiviljelyalaa autetaan kasvamaan ja kehittymään kestäväpohjaisemmaksi. Ehdotus EU:n vesiviljelyn tukimekanismin ja siihen liittyvän verkkoalustan perustamisesta on erittäin tärkeä tuottajille. Parhaiden käytäntöjen jakamista jäsenvaltioiden kesken on myös lisättävä.

Bryssel 22. syyskuuta 2021.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Christa SCHWENG